

ΟΙ ΤΡΕΙΣ ΙΕΡΑΡΧΕΣ

Οι Τρεις Ιεράρχες είναι Άγιοι της Εκκλησίας που θεωρούνται προστάτες των γραμμάτων και της παιδείας. Ήσαν πολύ μορφωμένοι και προσπάθησαν να συμφιλιώσουν την αρχαία ελληνική με την χριστιανική σκέψη.

ΜΕΓΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ

Γεννήθηκε το 330 στην Καισάρεια. Σπούδασε αρχικά στον εθνικό φιλόσοφο και ρήτορα Λιβάνιο και στη συνέχεια σπούδασε στην Αθήνα, στη σχολή του φιλοσόφου Προαιρεσίου όλες τις επιστήμες που ήταν γνωστές: Φιλολογία, Φιλοσοφία, Μαθηματικά, Γεωμετρία, Νομικά, Ρητορική, Γεωμετρία, Αστρονομία, Μουσική. Εκεί γνώρισε τον Γρηγόριο τον Ναζιανζηνό (ή Θεολόγο), καθώς και τον Ιουλιανό, που στη συνέχεια έγινε αυτοκράτορας και προσπάθησε να καταπολεμήσει τον Χριστιανισμό.

Μετά τις σπουδές του ο Μέγας Βασίλειος μοίρασε τα υπάρχοντά του στους φτωχούς και έγινε μοναχός. Αργότερα έγινε επίσκοπος Καισαρείας. Προσπάθησε να καταπολεμήσει την αίρεση του Αρειανισμού, που δίδασκε ότι ο Χριστός είναι κατώτερος από τον Πατέρα.

Αφιερώθηκε επίσης στο φιλανθρωπικό έργο. Ίδρυσε την Βασιλειάδα, ένα πρότυπο ίδρυμα που περιελάμβανε ξενοδοχείο, νοσοκομείο και σχολείο για τους άπορους. Πέθανε το 379.

Έγραψε πλήθος έργων, όπου ασχολήθηκε με όλα τα θέματα της πίστης. Βοήθησε στη διατύπωση του δόγματος της Αγίας Τριάδας, ότι δηλαδή ο Πατέρας, ο Υιός και το Άγιο Πνεύμα έχουν κοινή ουσία, αφού είναι ένας Θεός. Επίσης τόνισε ότι οι Χριστιανοί θα πρέπει να μελετούν την αρχαία ελληνική φιλοσοφία και να κρατούν ό,τι είναι χρήσιμο. Ασχολήθηκε με την δημιουργία του κόσμου και μεταξύ των άλλων έγραψε ότι η πίστη δεν είναι ασυμβίβαστη με την επιστήμη.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ Ο ΘΕΟΛΟΓΟΣ

Γεννήθηκε το 329 στη Ναζιανζό της Καππαδοκίας. Σπούδασε Ρητορική και Φιλοσοφία. Στην Αθήνα είχε για συμφοιτητή του τον Μέγα Βασίλειο.

Όταν επέστρεψε στην Καισάρεια, ήθελε να γίνει μοναχός, ωστόσο ο πατέρας του τον

πίεσε να γίνει ιερέας. Τότε εκδηλώθηκε και η προσπάθεια του Ιουλιανού να αποκαταστήσει την αρχαία ειδωλολατρική θρησκεία, κατά την οποία απαγόρευσε στους Χριστιανούς να μελετούν τα αρχαία ελληνικά συγγράμματα. Ο Γρηγόριος συμβούλευσε υπομονή. Τελικά η προσπάθεια του Ιουλιανού τερματίστηκε, όταν σκοτώθηκε στη διάρκεια μιας μάχης με τους Πέρσες.

Αργότερα, με τις πιέσεις του φίλου του, του Μεγάλου Βασιλείου, έγινε επίσκοπος. Αγωνίστηκε για την καταπολέμηση του Αρειανισμού. Ωστόσο μετά τον θάνατο των γονιών του έγινε μοναχός και έδωσε την περιουσία του στους φτωχούς.

Μετά από μια αλυσίδα γεγονότων, ο Γρηγόριος το 381 έγινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως. Εκεί αντιμετώπισε πολλές έριδες με τους Αρειανιστές, που προσπάθησαν να τον δολοφονήσουν, αλλά δέχθηκε και πόλεμο από τον Μάξιμο τον Κυνικό, που διεκδικούσε τον πατριαρχικό θρόνο. Έτσι παραιτήθηκε και επέστρεψε στην Καππαδοκία. Πέθανε το 390.

Άφησε πλούσιο έργο, όπου περιλαμβάνονται 18.000 ποιητικοί στίχοι. Ο Γρηγόριος υπερασπίστηκε το δόγμα της Αγίας Τριάδας. Τόνισε ιδιαίτερα τη σημασία του να πιστεύουμε ότι ο Χριστός είναι Θεός και άνθρωπος, επειδή αν η ανθρώπινη φύση δεν είχε ενωθεί με την θεϊκή στο πρόσωπό του, δεν θα είχε θεραπευθεί από την φθορά που της προξένησε η αμαρτία. Σε κάποιο από τα έργα του επικρίνει την άδικη μεταχείριση των γυναικών και υπογραμμίζει ότι ο Ιησούς θυσιάστηκε και για τους άνδρες και για τις γυναίκες.

ΙΩΑΝΝΗΣ Ο ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Γεννήθηκε στην Αντιόχεια το 349. Σπούδασε Ρητορική κοντά στον εθνικό Λιβάνιο, όπως και ο Μέγας Βασίλειος. Στη συνέχεια σπούδασε Φιλοσοφία και Θεολογία στην Αντιόχεια.

Ο Χρυσόστομος ξεκίνησε μια επιτυχημένη σταδιοδρομία στη δικηγορία. Το 372 όμως αποφάσισε να γίνει μοναχός. Το 380 έγινε ιερέας και άρχισε να πραγματοποιεί το φιλανθρωπικό του έργο. Το 398 έγινε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως.

Ο Χρυσόστομος μείωσε τα έξοδα της Εκκλησίας και με τα χρήματα που εξοικονόμησε προσπάθησε να ανακουφίσει τους φτωχούς. Στα συσσίτια που είχε οργανώσει σιτίζονταν 7000 άνθρωποι καθημερινά. Πολύτιμη συνεργάτιδά του σε αυτό το έργο ήταν μια γυναίκα διακόνισσα, η Αγία Ολυμπιάδα.

Ο Χρυσόστομος έδωσε από τις τάξεις της Εκκλησίας ιερείς που κερδοσκοπούσαν, ενώ επέκρινε τις ανώτερες τάξεις. Δεν δίστασε να στραφεί και εναντίον της αυτοκρατορίας Ευδοξίας, η οποία προσπάθησε να αρπάξει το χωράφι μιας φτωχής γυναίκας.

Η Ευδοξία διέταξε τότε την εξορία του Ιωάννη. Στην διάρκεια του ταξιδιού πέθανε, το 407. Με τα τελευταία του λόγια δόξασε τον Θεό.

Ο Χρυσόστομος άφησε τεράστιο συγγραφικό έργο. Ασχολήθηκε με όλα τα ζητήματα της πίστης, ενώ επίσης ασχολήθηκε με ζητήματα ηθικής. Τα κηρύγματά του είναι αριστουργήματα της ρητορικής, για αυτό και

ονομάστηκε Χρυσόστομος. Ασχολήθηκε επίσης με ζητήματα παιδαγωγικής και με την ελληνική σκέψη. Αν και θεωρούσε ότι η φιλοσοφία είναι κάτι το ξεχωριστό από την θεολογία, αξιοποίησε την φιλοσοφία, την οποία γνώριζε καλά, για να διατυπώσει θεολογικές θέσεις. Το ίδιο είχαν κάνει και οι άλλοι δύο Ιεράρχες.